

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра (циклова комісія) аналітичної економії та міжнародної економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету
доц. Михайлишин Р.В.

“ _____ ” _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мікроекономіка

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 071 Облік і оподаткування

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація (освітня програма) Облік і оподаткування

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення економічний

(назва інституту, факультету, відділення)

2021 – 2022 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка» для студентів спеціальності 071 Облік і оподаткування (спеціалізації (освітньої програми) «Облік і оподаткування»)

Розробник: Косарчин М.В., доцент кафедри аналітичної економії та міжнародної економіки, к.е.н.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри аналітичної економії та міжнародної економіки

Протокол від “ ____ ” _____ 2021 року № ____

Завідувач кафедри аналітичної економії та міжнародної економіки

_____ (проф. Панчишин С.М.)

Ухвалено Вченою радою економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол від “ ____ ” _____ 2021 року № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування» Спеціалізація (освітня програма) «Облік і оподаткування»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
		3-й	
Загальна кількість годин – 150		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5,375	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	32 год.	
		Практичні, семінарські	
		32 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		86 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 74%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування системи знань з теорії поведінки споживача, теорії фірми та ринкових структур, ринку факторів виробництва та ринків споживчих товарів і послуг.

Завдання: вивчення базових положень мікроекономічної теорії; набуття навиків використання інструментарію мікроекономічного аналізу для дослідження поведінки окремих економічних суб'єктів.

Предмет: поведінка на ринку окремих економічних суб'єктів, які прагнуть отримати вигоду та досягнути власної мети, оптимально використовуючи обмежені ресурси, що можуть мати альтернативне застосування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

як приймають рішення та поводять себе в умовах ринкової економіки суб'єкти економічної діяльності;

як встановлюються ціни на окремі товари та послуги та які чинники можуть їх змінити;

як за допомогою цінового механізму здійснюється розподіл ресурсів;

як втручання держави позначається на цінах та поведінці виробників і споживачів;

що визначає процентні ставки;

як поводять себе фірми в умовах різних ринкових структур;

як впливають побічні наслідки економічної діяльності на результати функціонування підприємств;

вміти:

використовувати інструментарій мікроекономіки для аналізу різноманітних ситуацій, що виникають у ринковій економіці;

самостійно аналізувати мікроекономічні показники та наслідки державного втручання у функціонування ринків;

прогнозувати поведінку економічних суб'єктів в коротко- та довгостроковому періоді;

формулювати власні судження щодо доцільності реалізації тієї чи іншої стратегії з огляду на її вплив на фірму, домогосподарство, індивіда чи галузь економіки;

застосовувати моделювання для оцінки оптимальності поведінки економічних суб'єктів.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Попит, пропозиція та ринковий механізм (4 год)

Мікроекономіка як складова частина економічної теорії. Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору. Раціональна поведінка економічних одиниць. Предмет та методологія мікроекономіки. Предмет курсу. Мікроекономічні одиниці. Домогосподарство. Ділове підприємство (фірма). Державні установи.

Методологія мікроекономічного аналізу. Загальнонаукові методи пізнання. Метод наукової абстракції. Індукція та дедукція. Історичний і логічний методи. Гіпотеза. Спеціальні методи. Економічні моделі та їхні види. Економічні закони. Мікроекономічні моделі. Позитивна і нормативна мікроекономіка. Теоретико –пізнавальна, методологічна та світоглядно-виховна функції мікроекономіки. Мета та завдання дисципліни. Взаємозв'язок мікроекономіки з іншими дисциплінами.

Попит і закон попиту. Види попиту. Ринковий попит. Шкала та крива попиту. Закон попиту. Зв'язок між ринковим та індивідуальним попитом. Визначники попиту. Функція попиту. Зміни у попиті та у величині попиту. Взаємозамінювані і взаємодоповнювані товари. Товари вищої та нижчої споживчої цінності.

Пропозиція і закон пропозиції. Види пропозиції. Ринкова пропозиція. Шкала та крива пропозиції. Закон пропозиції. Зв'язок між ринковою та індивідуальною пропозицією. Визначники пропозиції. Функція пропозиції. Зміни у пропозиції та в обсязі пропозиції.

Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Визначення рівноважної ціни та рівноважної кількості продукту. Функція рівноважної ціни. Надлишок і нестача продукту у вільному ринку. Рівноважна ціна у випадку змін у попиті та пропозиції.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 1 : Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 184-202.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 10-19.
3. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К.: Альтернативи, 2005. – С. 86-92, 393-397.
4. Крупка М.І., Островерх П.І., Реверчук С.К. Основи економічної теорії. Підручник. – К.: Атіка, 2002. – С. 121-144.
5. МакконнеллКемпбел Р., Брю Стенлі Л. Мікроекономіка / Наукова редакція перекладу Тяня Панчишина. – Львів: Просвіта, 1999. – С. 54-76.
6. Островерх П.І. Мікроекономіка. Тести і задачі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 47-95.

Тема 2. Еластичність попиту і пропозиції (2 год)

Еластичність попиту та її види. Цінова еластичність попиту. Способи обчислення коефіцієнтів цінової еластичності попиту. Дугова та точкова еластичність попиту за ціною. Фактори, що визначають цінову еластичність попиту.

Взаємозв'язок між ціною та загальним виторгом за різної еластичності попиту.

Інші види еластичності попиту. Перехресна еластичність. Еластичність попиту за доходом.

Еластичність пропозиції та її види. Цінова еластичність пропозиції. Способи обчислення коефіцієнтів цінової еластичності пропозиції. Дугова та точкова еластичність пропозиції. Фактори, що визначають еластичність пропозиції. Перехресна еластичність пропозиції.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 19-40.
2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К.: Альтернативи, 2005. – С. 397-410.
3. Крупка М.І., Островерх П.І., Реверчук С.К. Основи економічної теорії. Підручник. – К.: Атіка, 2002. – С. 145-165.
4. МакконнеллКемпбел Р., Брю Стенлі Л. Мікроекономіка / Наукова редакція перекладу Тяня Панчишина. – Львів: Просвіта, 1999. – С. 151-174.
5. Островерх П.І. Мікроекономіка. Тести і задачі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 96-128.

Тема 3. Мікроекономічний аналіз державного регулювання економіки (4 год)

Податкова система. Принципи оподаткування. Прямі та непрямі податки. Індивідуальні та універсальні акцизи. Податкова система України. Вплив податків на пропозицію. Зміна ринкової рівноваги у випадку запровадження індивідуального акцизу. Податковий тягар. Правило розподілу податкова тягаря.

Вплив дотацій та субсидій на попит і пропозицію. Зміна ринкової рівноваги у випадку надання дотацій виробникам. Розподіл дотацій в залежності від цінової еластичності попиту та пропозиції.

Надання субсидій споживачам та їхній вплив на ринкову рівновагу.

Максимальна та мінімальна ціна. Законодавче встановлення максимальної ціни: суть, обставини і наслідки. Законодавче встановлення мінімальної ціни. Мінімальна заробітна плата: суть та наслідки.

Сільське господарство як специфічна галузь національної економіки. Особливості виробничої структури. Вплив природних умов. Обмеженість землі. Форми власності на землю. Еластичність попиту на сільськогосподарську продукцію. Суть фермерського господарства: ринкові ціни та доходи фермерів. Особливості ціноутворення на ринках сільськогосподарської продукції. Аграрна реформа в Україні.

Довгострокова фермерська проблема: суть та причини. Суть та причини довгострокової аграрної проблеми. Нееластичність попиту на сільськогосподарські продукти. Довгострокові зрушення у попиті і пропозиції аграрної продукції. Низька мобільність сільськогосподарських виробничих ресурсів.

Короткострокова фермерська проблема: суть і причини. Графічне пояснення. Причини значних коливань цін на продукцію фермерів та їхніх доходів.

Державна аграрна політика: необхідність, суть, структура та принципи. Необхідність державної підтримки сільського господарства. Структурна політика. Продовольча політика. Паритетність – наріжний камінь сучасної аграрної політики. Особливості аграрної політики в Україні. Державне регулювання цін і доходів в аграрному секторі ринкової економіки. Політика підтримання цін. Політика компенсації різниці цін. Політика управління пропозицією.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 41-79.
2. Економічна теорія: макро- та мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – Львів: Інтереко, 1998. – С. 521-550.
3. Крупка М.І., Островерх П.І., Реверчук С.К. Основи економічної теорії. Підручник. – К.: Атіка, 2002. – С. 166-216.
4. Макконнелл Кемпбел Р., Брю Стенлі Л. Мікроекономіка / Наукова редакція перекладу Тяня Панчишина. – Львів: Просвіта, 1999. – С. 481-504. 6
5. Островерх П.І. Мікроекономіка. Тести і задачі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 128-190.

Тема 4. Аналіз поведінки споживача (4 год)

Корисність в економічній теорії і проблема її виміру. Корисність та її види. Кардинальна і ординальна корисність. Загальна, середня та гранична корисність. Закон спадної граничної корисності. Функція корисності. Рівновага споживача з кардиналістських позицій.

Поняття "рівновага споживача". Правило максимізації корисності. Правило максимізації в алгебраїчній формі. Гранична корисність і крива попиту. Парадокс вартості. Споживчий надлишок. Цінність часу.

Вибір споживача з ординалістських позицій. Вподобання та вибір споживача. Припущення щодо системи вподобань споживача. Аналіз кривих байдужості. Крива байдужості. Карта кривих байдужості. Гранична норма заміщення благ. Види карти кривих байдужості.

Бюджетна пряма. Бюджетне обмеження і можливості споживача. Вплив на бюджетну лінію змін доходу споживача та цін благ.

Рівновага споживача з ординалістських позицій: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація. Розширена бюджетна пряма. Композитний товар або маршаллові гроші.

Реакція споживача на зміну його доходу. Крива "дохід – споживання". Криві Енгеля та функції Торнквіста для різних товарів. Реакція споживача на зміну цін товарів. Крива "ціна-споживання". Побудова лінії індивідуального попиту.

Ефект заміщення та ефект доходу. Рівняння Слуцького. Ефекти доходу та заміщення за Гіксом і Слуцьким. Товар Гіффена. Застосування моделі раціонального вибору споживача.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 79-90.
2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К.: Альтернативи, 2005. – С. 411-416.
3. МакконнеллКемпбел Р., Брю Стенлі Л. Мікроекономіка / Наукова редакція перекладу Тяня Панчишина. – Львів: Просвіта, 1999. – С. 175-189.
4. Островерх П.І. Мікроекономіка. Тести і задачі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 191-204.
5. Піндайк Р., Рубінфелд Д. Мікроекономіка. – К.: Основи, 1996. – С. 113-117.

Тема 5. Теорія виробництва і граничного продукту (4 год)

Ділове підприємство як суб'єкт ринку. Види ділових підприємств (фірм). Виробництво та виробнича функція. Технічний прогрес та технологія. Ефект часу.

Виробнича функція з одним змінним ресурсом. Загальний, середній та граничний продукт. Закон спадної віддачі. Аналіз взаємозв'язків між окремими видами продукту виробника. Крива загального продукту. Криві середнього і граничного продуктів. Стадії виробництва.

Аналіз виробництва у довгостроковому періоді. Види виробничої функції. Ізокванта. Карта ізоквант. Граничний коефіцієнт технологічного заміщення.

Закон ефекту масштабу виробництва та форми його прояву: зростаючий, постійний та спадний ефекти. Ізокоста. Мінімізація витрат виробництва. Технологічно та економічно ефективні способи виробництва.

Рівновага виробника. Траєкторія розвитку фірми.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 112-126.
2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К.: Альтернативи, 2005. – С. 424-434.
3. МакконнеллКемпбел Р., Брю Стенлі Л. Мікроекономіка / Наукова редакція перекладу Тяня Панчишина. – Львів: Просвіта, 1999. – С. 200-203.
4. Островерх П.І. Мікроекономіка. Тести і задачі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 248-253.
5. Піндайк Р., Рубінфелд Д. Мікроекономіка. – К.: Основи, 1996. – С. 159-160, 163-172.

Тема 6. Витрати виробництва (4 год)

Суть і види витрат виробництва. Функція витрат. Економічні і бухгалтерські витрати. Явні і неявні витрати. Трансакційні витрати.

Витрати у короткому та довгому періодах часу. Короткострокові витрати. Загальні витрати. Загальні постійні та змінні витрати. Короткострокові середні витрати. Граничні витрати.

Взаємозв'язки між загальними, середніми та граничними витратами.

Довгострокові витрати. Довгострокові загальні, середні та граничні витрати. Взаємозв'язок між довгостроковими і короткостроковими середніми витратами.

Визначення оптимального обсягу виробництва фірми у довгостроковому періоді. Криві довгострокових витрат і ефект масштабу виробництва. Мінімальний ефективний розмір підприємства і структура галузі.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Острове́рха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 147-188.
2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К.: Альтернативи, 2005. – С. 443-455.
3. Крупка М.І., Острове́рх П.І., Реве́рчук С.К. Основи економічної теорії. Підручник. – К.: Атіка, 2002. – С. 216-228.
4. МакконнеллКемпбел Р., Брю Стенлі Л. Мікроекономіка / Наукова редакція перекладу Тяня Панчишина. – Львів: Просвіта, 1999. – С. 197-200, 204-223.
5. Острове́рх П.І. Мікроекономіка. Тести і задачі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 242-244, 253-260, 273-290.

Тема 7. Виторг і прибуток фірми (2 год)

Суть і види виторгу фірми. Загальний виторг. Цінова еластичність попиту і виторг продавця. Середній виторг. Граничний виторг. Криві виторгу фірми. Взаємозв'язки між видами виторгу фірми.

Прибуток: суть і види. Економічний прибуток. Бухгалтерський прибуток. Середній та граничний прибуток. Нормальний прибуток.

Методи максимізації прибутку. Метод порівняння загального виторгу і загальних витрат. Метод порівняння граничного виторгу і граничних витрат.

Умови мінімізації збитків та припинення виробництва фірмою у короткостроковому періоді. Парадокс прибутку.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Острове́рха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 189-221.
2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К.: Альтернативи, 2005. – С. 455-464.
3. Економічна теорія: макро- та мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – Львів: Інтереко, 1998. – С. 455 – 464.
4. Крупка М.І., Острове́рх П.І., Реве́рчук С.К. Основи економічної теорії. Підручник. – К.: Атіка, 2002. – С. 228-245.
5. Острове́рх П.І. Мікроекономіка. Тести і задачі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 244-247.

Тема 8. Досконала конкуренція і чиста монополія (4 год)

Основні моделі ринку: чиста (досконала) конкуренція, чиста монополія, монополістична конкуренція, олігополія. Ідеальні та реальні ринкові структури.

Досконала конкуренція. Ознаки й умови досконалиї конкуренції. Попит на продукт конкурентного продавця. Середній, загальний і граничний виторг. Максимізація прибутку у короткостроковому періоді: два підходи. Граничні витрати і крива короткострокової пропозиції.

Рівновага фірми та галузі в короткостроковому періоді. Максимізація прибутку у довгостроковому періоді. Пропозиція фірми в довгостроковому періоді. Тривала рівновага фірми, галузі, ринку та механізм її підтримки. Досконала конкуренція і ефективність. Споживчий надлишок і надлишок виробника.

Модель чистої монополії та її характерні риси. Ознаки чистої монополії. Бар'єри для входження у галузь. Монополія і монополярна влада. Різновиди монополій. Монополярний ринок у короткому та довгому періодах. Монополярний попит. Визначення монополістом ціни та обсягу виробництва. Вплив на поведінку монополіста цінової еластичності попиту. Відсутність кривої монополярної пропозиції. Цінова дискримінація.

Рівновага монополярної фірми в довгостроковому періоді. Порівняльна оцінка конкурентного та монополярного ринків. Антимонополярна політика. Антимонополярне законодавство у світі та в Україні.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 222-225, 228-240.
2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К.: Альтернативи, 2005. – С. 465-475.
3. Крупка М.І., Островерх П.І., Реверчук С.К. Основи економічної теорії. Підручник. – К.: Атіка, 2002. – С. 246-248, 259-267.
4. МакконнеллКемпбел Р., Брю Стенлі Л. Мікроекономіка / Наукова редакція перекладу Тяня Панчишина. – Львів: Просвіта, 1999. – С. 224-257.
5. Островерх П.І. Мікроекономіка. Тести і задачі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 291-305.

Тема 9. Монополістична конкуренція і олігополія (2 год)

Ознаки і поширення монополістичної конкуренції. Особливості монополістичної конкуренції. Диференціація виробів. Умови входження в галузь. Нецінова конкуренція. Модель поведінки монополістичного конкурента. Еластичність попиту. Визначення оптимального обсягу продажу та цінова політика. Умова досягнення і підтримання беззбитковості в довгостроковому періоді.

Нецінова конкуренція. Сутність та передумови розвитку нецінової конкуренції. Поглиблення диференціації продукту: позитивні наслідки та загрози. Вплив рекламної діяльності на обсяг продажу і затрат.

Ефективність монополістичної конкуренції. Суспільна ціна монополістичної конкуренції. Порівняльна характеристика ринкових структур.

Основні ознаки та причини поширення олігополії. Нечисленність фірм в олігополістичних галузях: бар'єри входження у галузь, загальна взаємозалежність фірм. Теоретичні моделі олігополії. Дуополія. Аналіз взаємовідносин двох товаровиробників у статичній. Чотири моделі олігополії: ламана крива попиту, змовницьке ціноутворення, лідерство у цінах, ціноутворення за принципом “витрати плюс” Ефективність олігополії. Ефективність олігополії порівняно з іншими ринковими структурами. Економічні наслідки олігополії. Державне регулювання олігополії.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 224, 258- 326.
2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К.: Альтернативи, 2005. – С. 485-500.
3. Крупка М.І., Островерх П.І., Реверчук С.К. Основи економічної теорії. Підручник. – К.: Атіка, 2002. – С. 251-258.
4. МакконнеллКемпбел Р., Брю Стенлі Л. Мікроекономіка / Наукова редакція перекладу Тяня Панчишина. – Львів: Просвіта, 1999. – С. 285-330.

5. Островерх П.І. Мікроекономіка. Тести і задачі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 291-295.

Тема 10. Пропозиція і попит на економічні ресурси (2 год)

Види та функції ресурсних ринків. Функціональний розподіл доходу. Родинний розподіл доходів. Ринковий розподіл доходів.

Попит на ресурси як похідний попит. Визначення оптимального обсягу ресурсу з боку фірми у короткостроковому періоді. Граничні витрати на ресурс. Граничний продукт ресурсу. Граничний економічний прибуток ресурсу. Криві граничного продукту ресурсу у грошовому вираженні та попит фірми на ресурс.

Попит виробника на ресурс за недосконалої конкуренції на продуктовому ринку. Визначення фірмою оптимального обсягу ресурсів у довгостроковому періоді. Крива попиту фірми на ресурс для декількох змінних входних факторів. Крива попиту галузі на ресурс.

Визначники попиту на ресурс та його еластичність. Зміна у попиті на ресурс. Еластичність попиту на економічний ресурс. Пропозиція економічних ресурсів. Пропозиція ресурсів для конкретного застосування. пропозиція ресурсів для окремих фірм.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – К.: Знання, 2014. – С. 327-361.
2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / За ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К.: Альтернативи, 2005. – С. 501-521.
3. Крупка М.І., Островерх П.І., Реверчук С.К. Основи економічної теорії. Підручник. – К.: Атіка, 2002. – С. 305-309.
4. МакконнеллКемпбел Р., Брю Стенлі Л. Мікроекономіка / Наукова редакція перекладу Тяня Панчишина. – Львів: Просвіта, 1999. – С. 331-351. 5. Островерх П.І. Мікроекономіка. Тести і задачі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 329-368.

4. Структура навчальної дисципліни

Тиж-день	Тема, план, короткі тези	Форма заняття (лекція, практичне/семінарське заняття)	Самостійна робота (год.)
1-2	Тема 1. Попит, пропозиція та ринковий механізм	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (4 год.)	8
3	Тема 2. Еластичність попиту і пропозиції	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	8
4-5	Тема 3. Мікроекономічний аналіз державного регулювання економіки	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (4 год.)	10
6-7	Тема 4. Аналіз поведінки споживача	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (4 год.)	10
8-9	Тема 5. Теорія виробництва і граничного продукту	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (4 год.)	8
10-11	Тема 6. Витрати виробництва	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (4 год.)	8
12	Тема 7. Виторг і прибуток фірми	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	8
13-14	Тема 8. Досконала конкуренція і чиста монополія	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (4 год.)	10
15	Тема 9. Монополістична конкуренція і олігополія	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	8
16	Тема 10. Пропозиція і попит на економічні ресурси	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	8

5. Методи контролю

При викладанні дисципліни «Мікроекономіка» використовуються поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль під час проведення практичних занять спрямований на перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної аналітичної роботи. Поточний контроль здійснюється у формі усного опитування, розв'язування задач та виконання письмових робіт, обговорення актуальних проблем міжнародного фінансового інжинірингу.

Кількість балів, яку студент може отримати за результатами поточного контролю визначають як суму балів за практичні заняття (максимально 50 балів).

Бали за практичні заняття за семестр містять два компоненти: 1) бали за контрольні роботи за підсумками 2-х блоків тем (максимально 10 балів за кожну контрольну роботу, разом 20 балів); 2) бали за усні відповіді як добуток середнього арифметичного (з двох, трьох і більше оцінок) та перевідного коефіцієнта – 6, який дорівнює частці від ділення решти можливої максимальної кількості балів поточного контролю на найвищу оцінку “5”, а саме $((50-20) : 5)$. Наприклад: студент набрав за результатами першої контрольної роботи 9 балів, другої – 7 балів, його середній бал 4,5. Отже, поточна успішність становитиме $9+7+4,5*6=43$ бали.

Під час поточного контролю знання студента оцінюють за чотирибальною шкалою: «відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2. Інші системи оцінювання недопустимі. Для точнішого оцінювання знань студентів можна виставляти також такі оцінки, як «2,5», «3,5», «4,5».

Активність студентів на лекції заохочується можливістю отримати додаткові бали (максимально – 1 за одну лекцію) за правильні відповіді на запитання викладача або правильно розв'язані задачі. Проте, підсумковий бал студента із врахуванням балів заохочення не може перевищувати 50 балів за поточний контроль.

Усна відповідь на практичному занятті не передбачає можливості користування конспектом лекцій, підручником, навчальним посібником чи іншими допоміжними засобами, окрім плану семінарського заняття, запропонованого лектором. Черговість опитування студентів визначає викладач. Оцінка, виставлена під час семінарського заняття, не підлягає відпрацюванню на вищу оцінку. Це стосується як позитивних оцінок, так і «незадовільної» оцінки.

Студент, який пропустив 2 і більше аудиторні заняття з поважних причин (документально підтверджена хвороба, звільнення з дозволу адміністрації), має право упродовж місяця на додаткове оцінювання рівня засвоєння ним пропущеного матеріалу на практичних заняттях. Форму опитування визначає викладач. Пропуски без поважної причини чи такі, що не підтверджені документально і обґрунтованість яких не може бути встановлена, відпрацюванню не підлягають.

Студента, який без поважних причин пропустив більше половини практичних занять, не допускають до складання заліку, іспиту, про що повідомляють письмово деканат (службова записка викладача цієї дисципліни завірена завідувачем кафедри про невиконання навчального плану, не пізніше початку екзаменаційної (залікової) сесії).

Упродовж семестру викладач проводить поточний письмовий контроль (контрольну роботу) засвоєння (оволодіння) студентом вивченого матеріалу. Контрольні роботи, які студент пропустив з поважних причин, повинні бути написані у наперед обумовлений із викладачем час. Пропущені письмові або контрольні роботи оцінюють на нуль балів. Незадовільні оцінки, отримані за письмові чи контрольні роботи, не відпрацьовують.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання системності набутих у процесі вивчення навчальної дисципліни знань і здійснюється у формі письмового семестрового екзамену.

6. Розподіл балів, які отримують студенти

Екзаменаційна оцінка з дисципліни «Мікроекономіка» виставляється на основі суми балів, отриманих студентом (студенткою) впродовж семестру, та балів за екзаменаційну роботу. Нарахування балів за кожен із видів виконаних робіт здійснюється відповідно до принципів, викладених у попередньому розділі.

Екзаменаційна оцінка з навчальної дисципліни (“відмінно”, “добре”, “задовільно”) визначається за такою шкалою:

Поточне тестування та самостійна робота	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Поточне опитування (30) і Проміжні контрольні роботи (20)	50	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
A	90 – 100	відмінно
B	81-89	добре
C	71-80	
D	61-70	задовільно
E	51-60	
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

7. Методичне забезпечення

До методичного забезпечення навчальної дисципліни належать:

- 1) конспекти лекцій та презентації;
- 2) методичні вказівки до виконання практичних, семінарських занять, самостійної, індивідуальної роботи студентів;
- 3) навчальні матеріали на платформі Moodle.

8. Рекомендована література

Базова

1. Ватаманюк О.З. Мікроекономіка: теорія і практикум. Навчальний посібник / О.З.Ватаманюк. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Львів: “Інтелект-Захід”, 2007. – 280 с.
2. Економічна теорія: вступ, макроекономіка, мікроекономіка. Навчальний посібник / [З.Г.Ватаманюк, О.З.Ватаманюк, Є.Й.Майовець та ін.]; за ред. О.З.Ватаманюка. 2-е вид., випр. і доп. – Львів: “Інтелект-Захід”, 2011. – 656 с.
3. Економічна теорія: практикум. Навчальний посібник / [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред. О.З.Ватаманюка. – Львів: “Інтелект-Захід”, 2010. – 374 с.
4. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка : підручник : у 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К.: Знання, 2014. – 390 с.
5. Макконнелл К.Р. Аналітична економія: принципи, проблеми і політика. У 2 ч. / К.Р.Макконнелл, С.Л.Брю. – Пер. з англ. – Львів: Просвіта, 1999. – Ч.2.: Мікроекономіка. – 650 с.
6. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка : підручник : у 2 кн. /С. М. Панчишин, П. І. Островерх, І. В. Грабинська та ін. ; за ред. С. М. Панчишина, П. І. Островерха. – 4-те вид., виправл. та доп. – Л. : Апріорі, 2020. – Кн. 1: Вступ до макроекономіки. Макроекономіка. – 648 с. – Тема 4. Ринок і його механізм. С. 120-165

Допоміжна

1. McConnell C.R. Economics. Principles, Problems, and Policies / C.R.McConnell, S.L.Brue, Flynn S.M. – 18th ed. – New York etc.: McGraw-Hill / Irwin, 2009. – 785 p.
2. Косік А.Ф. Мікроекономіка / А.Ф.Косік, Г.Е.Гронтковська. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 416 с.
3. Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка. Практикум. Навчальний посібник / Г.Е.Гронтковська, А.Ф.Косік. – 2-ге вид., перероб.і доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2008. – 418 с.
4. Краснікова Л. І. Практикум з мікроекономіки : тести, проблемні ситуації, вправи: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Л. І. Краснікова, І. Г. Лук'яненко; Національний ун-т "Києво-Могилянська академія". - К. : Києво-Могилянська академія, 2005. - 317 с.
5. Харів Б.Я. Збірник задач з мікроекономіки. Навчальний посібник / Б.Я.Харів. – Рівне, 2003. – 168 с.
6. Pindyck R.S. Microeconomics / R.S.Pindyck, D.L.Rubinfeld. – 8th ed. – Pearson education Inc. – Boston et al., 2013. – 743 p.